

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. XVI. Dissertationis II. Articuli VI. An feudum jus Patronatus, jus nominandi ad Emphyteusim, & jus retractûs ad Monasterium successionis capax? ubi de statuto sæculari excludente Religiosos à ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

quia jus commune videtur duntaxat spectasse, an gravatus fideicommissio sit ingressus Religionem, si ita, voluit ut secum deferat omnia jura, hæcque transeant ad Monasterium, ergo cum Scholasticus Societatis per vota sua efficiatur verus Religiosus, retineatque fideicommissum velut hujus Dominus, si renuntiet Dominium in favorem Societatis, validè transit in Societatem non titulo præcisè renuntiationis, ut bene tangitur in ratione negandi, sed titulo renuntiationis factæ ob ingressum in Societatem: quod iste ingressus non sit Professio, hoc non habetur ex jure communi, sed speciali Societatis, quod ei obesse non debet, ne Societas JESU deterioris conditionis, quam alia Religiones.

An dicta de fideicommissio procedant etiam de majoratu? *Resp.* Secundum jus commune de Novitijs cujusvis Religionis est indubitatum eos retinere jura majoratus, quia nondum sunt Religiosi, & ideo eos non excludit clausula excludens à majoratu Religiosos, nam in odiosis Novitij non comprehenduntur nomine Religiosorum, Sanch. lib. 7. moral. c. 15. n. 2. At de jure speciali Jesuitico in *Congreg. V. generali. Can. 14.* statutum est, ne deinceps ad Societatem admittatur habens majoratum in Hispania sine Licentia Patris Generalis, sitque donis talibus præditus ut post biennialia vota possit admitti ad solennem trium votorum Professionem, & vel sic Professus fiat incapax omnino & tuto succedat sequens vocatus.

§. XVI. Dissertationis II. Articuli VI.

An feudum jus Patronatus, jus nominandi ad Emphyteusim, & jus retractus, transeat ad Monasterium successionis capax? ubi de statuto seculari excludente Religiosos à Successione.

439. **Q**Uæres primò quid sit feudum? feudum tripliciter sumitur, nempe vel pro ipso contractu feudali, quo res in feudum datur; vel pro ipso jure, quod resultat in Vasallo, seu feudatario ex dicto contractu, vel pro ipsa re in feudum concessa. Concedens feudum dicitur Dominus directus, seu Feudi Dominus Germanicè *Lechen Herr*: acci-

piens vocatur *Vasallus*, aut *Feudatarius* Germanicè *Lechen Trager*, aut *Lechen Mann*. Feudum ipsum sumptum pro re feudali dicitur Germanicè *Lechen*, aut *Lechen Gut*.

Feudum sumptum pro contractu definit *Clar. §. Feudum q. 4. Quod sit benevola, & perpetua concessio rei immobilis, aut ei equivalentis, quæ iustus Dominium utile ejus proprietate retin-*

retentâ in alterum transfertur sub obligatione fidelitatis, & servitij, sive obsequij personalis. Dicitur primò benevola, quia regulariter gratis conceditur Vasallo, ut hujus fidelitatem Dominus habeat sibi obligatum. Dicitur secundò perpetua, quia communiter extenditur ad omnes masculos descendentes; unde concessum ad tempus non est propriè feudum. Dicitur tertio rei immobilis, ut castrum, prædium, civitas, &c. aut rei immobilis æquivalentis, cujusmodi sunt jura incorporalia, quæ immobilibus accensentur, ut jus piscandi, venandi, lignandi, decimandi, alijvè annui redditus. Dicitur quartò Dominium utile, hoc duntaxat transit ad Vasallum, proprietas vero remanet penes feudi Dominum. Dicitur quintò sub obligatione fidelitatis, finis enim principalis est, ut feudatarius constanter sit fidelis feudi Domino, nihil contra hunc unquam, sive quoad ejus personam, sive honorum machinetur: fides hæc est de substantia feudi: *Feud. lib. 2. tit. 3. §. sine.* Dicitur sextò servitij, sive obsequij personalis videlicet liciti, ut defensio contra hostes per se, aut per alium, si ex causa justa ipse impediatur. *Feud. lib. 2. tit. 23. in fin.*

440. Quæres secundò an Clerici, & Religiosi sint feudi capaces? *Resp.* Primò Clericos, & Religiosos ex recepta in germania consuetudine succedere in feuda annexa Ecclesiasticæ dignitati est indubitatum, cum plures Episcopi, & Abbates in Germania possideant feuda propria Imperialia, hæcque ad eorum successores transeant,

Quare dispositio opposita de Clericis in sacris constitutis ac Religiosis *lib. 2. feud. tit. 30. & tit. 26. §. si quis.* Ibi: *Qui Clericus efficitur, aut votum Religionis assumit, hoc ipso feudum amittat, non habet locum in Germania, nullibi autem in Novitijs per num. 437.* nec in Clericis minoribus, hi enim possunt redire ad statum sæcularem; non etiam in Religiosis non Professis, nempe in Societatis JESU Scholasticis, hi enim retinent Dominium, possunt secularizari per dimissionem: pariter non in Clericis initiatis sacro Ordine quoad feuda Franca, seu talia in quibus servitia sunt remissa *Krimer de feud. n. 1704. Resp.* Secundò tam Clericos, quam Religiosos profitentes Religionem capacem successionis succedere posse in omnibus feudis Francis, hæreditarijs Germanicè Erb, Lehen vel eigenthumblich Lehen (hæc dicuntur illa, quæ vigore investituræ alicui pro se & quibusvis hæredibus tam extraneis, quam suis concessa sunt) ac scæmineis (hæc Germanicè dicuntur Weiber oder Gunggels Lehen / sùntque illa, quæ concessa sunt ut masculis deficientibus etiam linea scæminea succedat, aut quæ primitus sunt collata scæminis, & idèd patiuntur scæmineam successionem) item in illis, quibus nullum servitium personale, sed reale est annexum E. g. pensio pecuniaria: Imò & in exigentibus obsequium personale non incompatibile cum statu Clericali, & Religioso, aut etiam incompatible, ita ramen, ut vi investituræ, aut ex speciali indulto Domini possit peragi per substitutum, ita communis Sanch, *lib. 7. morak. c. 15.*

à n. 36. Fachin. lib. 7. contrav. c. 35. Fagn. in d. qua in Ecclesiarum 7. de consuet. Ratio, quod in his omnibus cesset ratio, ob quam arcentur Clerici, & Religiosi à successione in feudis.

Quapropter Monasterium capax successione succedit loco Professi, quamdiu hic naturaliter vivit, post ejus obitum feudum devolvitur ad proximos agnatos, aut in horum defectu ad Dominum, cit. Fagn. n. 60. Pirhing. de feud. n. 25. Feuda enim regulariter tantum ad hæredes sanguinis transeunt, Raiffenstuel de feud. n. 102. nisi, subdit ibidem, sit feudum perfectè hæreditarium, in hoc enim non minus Monasterium, quam alij hæredes potest perpetuo succedere.

441. Quid si Professi oppida, & castra habeant annexam jurisdictionem, talia non transire censet esse probabilius Sanch. n. 12, idque de majoratu attingimus n. 437. in fin. dum asserit esse probabilius, eo ipso oppositam sententiam esse probabiliorē insinuat, quam plures amplexi sunt apud eundem num. 11. eique novissimè subscribit Raiffenstuel de feud. n. 104. cum Barbos. lib. 3. juris Ecclesiastici univers. c. 10. num. 2. Fundamentum hujus est Regula Generalis, ut Monasterium in omnia Professi bona, & jura succedat, Auth. Ingressi cod. de sacrosanct. Eccles. à qua non est recedendum nisi clarius oppositum jus producat, idcirco hi Doctores volunt suam opinionem esse juri conformiorem; Aliunde ejusmodi Monasteria sunt capacia jurisdictionis temporalis, consequenter feudorum, quibus hæc est annexa. Nec refert, quod fortè Officium judicandi Monachis videatur prohibi-

tum, per hoc enim non arcentur ab exercitio jurisdictionis, & Justitiæ per officiales idoneos, idque videmus consuetudine, quæ est optima legum interpretum praticari & quidem etiam in causis criminalibus, quando Dominium habet annexum jus gladij, seu sanguinis, prout habet Collegium labacense Societatis JESU in Dominio suæ foundationis Pletria dicto olim ad PP. Carthusianos spectante.

442. Ex dictis infero primò profitem in Religione capaci successione retinere omnia jura suitatis, & agnationis, eaque transmittere ad Monasterium, sicut transmitteret ad alios hæredes, idcirco Monasterium nomine Profitentis retinet omnes qualitates, & prærogativas filiorum. Sanch. c. 12. n. 5.

Infero secundò Professum retinere suam Nobilitatem contra Joannem Andr. Hostiens. Abb. &c. quia nobilitas est quoddam sanguinis jus, & subinde naturale, unde quod sit mundo mortuus, intelligendum est quoad contemptum, & quoad eas dignitates, quæ Professus nequit administrare ut Ducatum, Comitatum, &c. unde ejusmodi Nobiles dignitates sæculares Professum amittere ex c. scripsit 27. q. 2. & c. presens 20. q. 2. fatemur uti etjam nobilitatem competentem ex publico officio, seu hujus administratione, secus non dependentem ab administratione ut Doctoratus ex gradu, &c. & à fortiori retinet nobilitatem suæ familiæ, nam quoad naturalia jura non censetur mortuus, ita Sanch. n. 13. refertque decisum à Rota, ampliaturque ad Professum in Ordine Minorum, quoad hoc enim non est mortuus, sed quoad successiones.

Infe-

Infero tertio Professum talem cum suis bonis, quibus est annexum jus Patronatus, transferre id in Monasterium. Item jus nominandi ad Emphyteusim, hoc enim jus est pretio aestimabili, Haunold, tract. 4. n. 28. negans transire jus retractus, finis enim privilegij concessum proximiori consanguineo rem alienatam extra familiam revocandi per soluto pretio est, ut res retineantur in familia, Monasterium non est in familia

Illatio hæc tertia quoad omnes tres partes traditur etiam à Sanch. c. 14. & quidem quoad jus patronatus n. 6. ita ut extinguatur cum morte Professi, quando est hujus personæ annexum. Postea à n. 7. ait quoties jus Patronatus transit ad Monasterium, nequit validè secluso privilegio, aut consuetudine Abbas sine consensu conventus validè præsentare ex C. novit, &c. c. quando & c. ea noscitur de his que sunt à Pralato. De jure nominandi ad Emphyteusim expressit n. 17. de jure verò retractus n. 27.

Infero quarto cum jus succedendi sit mere humanum, potest ei derogari contrariâ consuetudine quadragenariâ (minor tempore non præscribitur contra Ecclesiam) talis consuetudo viget in Gallia, & in pluribus alijs Provincijs excluduntur, Monachi à successione teste Wadingo de contract. Disput. 4. dub. 5. §. 4. n. 6. proinde profertentis Religionem bona migrant ad vicinioces propinquos Sanch. n. 14.

443. Quæres tertio: an valeat statutum sæculare, quo Religiosi excluduntur à successione Parentum. Ratio affirmandi: si consuetudo potest eos excludere validè, potest etiam statutum,

sed consuetudo potest ut proximè Concessum, ergo etiam statutum. Confirmatur, quia quod lege civili est inductum etiam ex causa justa potest cassari, jus autem successionis quoad Religiosos in parentum bona est inductum Lege civili, L. fin. c. de Episcop. & Cleric. Ob hæc affirmant plures apud Sanch. c. 12. n. 16. alij distinguunt affirmantes, quando statutum afficit illos ante ingressum, ut si sub hac forma sit conceptum, ingrediens Religionem non succedat, quia cadit supra illos ut adhuc sæculares, negantes verò, si cadat supra jam factos Religiosos, nempe sub ista, aut simili forma Religionem ingressi, non succedant: ita Bartol. Bald. Paulus, &c.

Resp. negativè cum Sanch. n. 18. quia sub quacunque forma concipitur statutum & reddat incapaces, debet in eos dirigi, vel ut nondum Professos, aut ut jam Professos, sed utroque modo est irritum, ergo statutum sub quacunque forma concipitur, est irritum. Major est ex terminis minor probatur: si dirigatur in eos ut nondum Professos, dirigitur in eos ut adhuc capaces successionis, sed directum in eos ut adhuc capaces successionis, est irritum: etiam esse irritum directum in eosdem ut jam Professos, est Manifestum, quod Professi sint exempti à jurisdictione potestatis statuentis, atqui statutum directum in exemptos à jurisdictione statuentis est irritum. Nihil ergo probat, quod statutum formetur tempore, quo nondum existit Professio, quia sufficit ad nullitatem illud dirigi in tempus Professionis; cum ex jure constet idem esse aliquid fieri tempore inhabili, & ejus effectum conferri in tempus habile L. quod sponsa c. de donat

donat. ante nupt. Non obest illud argumentum Ferdinand. Vasq. Monasteria esse satis opulenta, proinde non expedire ipsis amplius ditari: Nam detur hoc, ad non rectè sequitur Principem laicum posse impedire, nam ad eum non spectat correctio Ecclesiasticorum Wading. cit.

444. Ad rationem affirmandi *Resp.* negando Majorem, ut enim statutum valeat, debet esse rationale tempore, quo, & pro quo fertur, at ut consuetudo sit rationalis, necesse non est, ut Principium ejus sit rationale, aliàs nulla consuetudo præscribet contra legem, quia ejus principium, seu actus primi, à quibus incipit consuetudo, sunt irrationabiles utpote oppositi legi nondum abrogata. Deinde etsi statutum tale sit nullum directè gravans Clerum progressu tamen temporis ex tacito consensu, & quasi acceptance Cleri, & Papæ potest transire in consuetudinem validam invalidantem Successionem Religiosorum Covar. apud Wading. cit. credentem hoc modo multas leges in Codice Justiniani ex consuetudine Ecclesiæ obligare. Addit in antiquis statutis præsumi posse intervenisse auctoritatem Ecclesiæ, etsi Clarè non constet nobis.

Ad confirmationem *Resp.* majorem esse veram respectu subditorum, secus respectu personarum exemptarum à jurisdictione Imperatorum, personarum Ecclesiasticarum, & Religiosarum sunt extra jurisdictionem Imperatorum, ergo postquam Ecclesia, nempe Pontifices acceptarunt legem civilem disponentem ut Religiosi omnia sua jura, & bona secum deferant, & transferant in Monasterium,

nequeunt revocare, est enim ab omni veritate, & Christiana pietate alienum inquit cit. Sanchez quod Imperatores concessa Ecclesijs, & Ecclesiasticis privilegia, & ab illis accepta eadem possent auferri sine consensu Pontificio cum sit impium, ac injustum tollere non subditis jura sua.

Dices valet statutum in successione præferens masculos fœminis, etsi ex his fiant postea, aut antea fuerint aliquæ Moniales. Item si secundum omnes valet statutum generale minuens filiorum legitimis, tale afficit etiam Clericos, & Religiosos. Item institutio majoratum, sit ex filiorum legitimis relinquendo duntaxat alienata sufficientia cæteris natu minoribus, hoc statutum afficit etiam Clericos, & Religiosos etiam statutum excludens Clericos & Religiosos à successione est invalidum. *Resp.* Ad omnia tria negando consequentiam scum Sanch. n. 19. disparitas est, quod in casibus antecedentis statutum sæculare sit generale nulla facta mentione status Clericalis, aut Regularis, cumque sit in bonum commune omnes æqualiter obligat, proinde Ecclesiasticos qua tales solum indirectè, qualiter licitè posse impediri successionem per statuta generalia docet ex communi cit. Wadingus n. 7. Contra statutum excludens Religiosos, & Ecclesiasticos directè afficiat istos, quos afficere non potest, ut argumentum nostrum efficaciter demonstrat.

Si petas an si Monasterium vendat rem huic incorporatam per Professionem Monachi, an hujus proximiores consanguinei habeant jus eam revocandi ab Emptore. *Resp.* Negativè, quia per Professionem desijt esse res Monachi, consequen-

sequenter etiam exijt ex familia, Sanch. num. 28. ex Anton. Gomez. referente, quod licitè agi à tribus sententijs fuerit sic decisum.

Rursus si petas an Scholasticus Societatis, aut Novitius cujusvis Religionis, cum sit Dominij capax, habeat jus revocandi, Resp. Sanch. num. 29.

¶ 30. affirmativè de Novitio, quia cum nondum sit Religiosus potest sibi acquirere negativè verò de Scholastico, quia nequit sibi acquirere ad retinendum, sed hoc ipso non habet jus retrahendi defectu finis, quem leges respiciunt concedentes facultatem retrahendi.

§. XVII. Dissertationis II. Articuli VI.

An Emphyteusis ad Monasterium successionis capax devolvatur.

445. **A**D hanc quæstionem responsum est affirmativè num. 49. cum Sanch. lib. 7. Mor. c. 15. Haunold. tract. 4. n. 25. ex hac ratione, quod reliqua bona Professi transeant, nec ullibi excipiantur bona Emphyteutica, gravetur tamen Monasterium, ut si ita velit Dominus Directus teneatur Monasterium alienare transferendo in personam non magis privilegiatam, aut potentiorē, aliàs nunquam Emphyteusis revertetur ad directum Dominium, cum Monasterium sit immortale, nec laudemium persolveretur, cum nulla fieret unquam mutatio; si autem alienatio fieret in magis privilegiatam, aut potentiorē, deterioraretur conditio directi Dominij, facillè enim contingeret denegari canonem, &c.

Verùm cum Emphyteusis sit multiplex per n. 153. videlicet laicalis, & Ecclesiastica, hæreditaria, & non hæreditaria.

Dubitarur primò an Sententia affirmans subsistat de quavis Emphyteusi, quando nullum est adjectum pactum ne in Ecclesiam, aut in potentiorē personam transeat.

Sanch. d. n. 53. quadruplicem refert in casu, nullum pactum est annexum. Prima est Navar. Commentar 2. n. 55. fin. de regular. Concedentis transitum Emphyteusis secularis Cujusvis, secùs Ecclesiasticæ. Secunda Abb. inc. in presentia n. 70. de probat. affirmantis de utraque revocabiliter, id est, quod penes directum Dominum sit optio, ut consentiat translationis vel ut cogat Monasterium ad Emphyteusis alienationem in personam non magis privilegiatam. Jul. Clar. §. Emphyteusis q. 33. docet aut neutrum transire, aut si transit, transire cum onere transferendi in personam privatam. Tertia Innoc. Cit. c. in presentia n. 5. & aliorum admittentium transitum utriusque
citra